

To grobište ne može se smatrati ni kao javno dobro, ni kao stvar, koja je oduzeta prometu, već kao stastvni dio patri-moniuma bud tužiteljice, bud tuženice; te riješenje komu pripada vlasćnost ne može da bude izdato sa strane inih vlasti, već kao pitanje skroz privatne naravi, od redovitih sudova, obzirom i na propis §-a 38 št. 2 zakona od 7. svibnja 1874 br. 50 L. D. G.

Za to prigovor nedopuštenosti pravnoga puta podignut od prizivatelja i koji se u svakom stadiumu parnice mora u obzir uzeti, prikazuje se neosnovanim, pak je za to bio odbijen.

Vrhovni je sud sa riješenjem od 3. kolovoza 1906 br. 11.698 to riješenje potvrdio, jer je prigovor nedopuštenosti pravnoga puta bio sasvim oprovrgnut izpravnim obrazloženjem prizivne presude, zašto je dostatno pozvati se na isto i jer se u nazočnoj parnici ne radi o tome, biva li sporno grobište priznato konfesijonalnim ili ne, već samo o tomu, ima li se smatrati valjanim ukniženje vlasćništva, koje je pri osnivanju zemljišt-nika bilo obavljeno na ime občinskog odlomka, koji moli reviziju.

Mj.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1907.

— (Kronika društva »Pravnika«.) Na vlogo društva »Prav-nika« je c kr. pravosodno ministrstvo odredilo, da se nakupi IV. zvezek »Pravnikove« zbirke (Civilnopravdni zakoni, uredil dr. Volčič) in sicer 51 izvodov za sodišća v graškem, 20 izvodov pa za sodišća v tržaškem višjesodnem okrožju. — Vstopili so v društvo gospodje: dr. Špiro Peručić, sodni pristav v Voloskem; Andrej Novak, avskultant v Trstu, in dr. Ernst Kalan, odv. kandidat na Dunaju.

— (Osebnе vesti.) Imenovani so: za višjesodnega predsednika v Zadru dvorni svetnik Alojz pl. Benedetti, za dvornega svetnika vrhov-nega sodišća višjesodni svētnik v Zadru Emil Friedl; za deželnosodnega svētnika v Ljubljani namestnik drž. pravdnika Albert vit. Luschan v Ljubljani. — Odvetniško pisarno je otvoril v Gorici dr. Ivan Sket. — V deželno komisijo za agrarske operacije na Kranjskem sta imenovana de-želnosodna svētnika Fr. Andolšek in dr. M. Travner v Ljubljani, prvi za člana, drugi za namestnika.

— (Prvi kongres za varstvo otrok,) ki se je vršil prošli mesec na Dunaju, je podal perspektivo za marsikojšo reformo. Iz znamenitega govora pravosodnega ministra dr. Kleina je posneti, da namerava zakonodavstvo pripustiti tudi ženske k varuštvu, uvesti varuška svetovalstva, zboljšati skrb za nezakonske otroke, premeniti sploh rodbinskopravne določbe obč. drž. zakonika v zmislu izdatnejšega varstva otrok, premeniti tudi kazenski zakon za mladino. Le-ta reforma naj bi po mislih ministrstva obsegala razširjenje starostne meje, materialne določbe za varstvo otrok in mladine, preuredbo izvršitve kazni, pogojni odlog kazni, pogojni izpust iz kazni, posebna sodišča za mladino, osiguranje zagovornišva za mlade obtožence, omejitev javnosti za razprave proti mladim obtožencem, izključenje kontumačnega postopanja. V debati o kazenskem pravu za mladino je poročevalec, višjesodni predsednik dr. Gertscher izrekel se za to, da kaznovanje otrok do 16. leta sploh ni dopustno. — Kongres je bil od raznih stanov dobro obiskan, vendar pa gradiva za varstvo otrok posebnega ni podal. Poglavitno znanstveno vrednost imati obsežni knjigi, ki jih je pred kongresom izdal pripravljalni komité, kojih prva obsega popis vzrokov in prikazni zanemarjanja mladine iz vseh delov Avstrije, druga pa mnenja in odgovore odličnih znanstvenikov in praktikov k vprašanju, ki jih je bilo pretresati na kongresu. V prvi knjigi je sodni tajnik Fr. Milčinski v Ljubljani živo popisal zanemarjanje mladine na Kranjskem.

— (Prva javna ustna razprava) se je vršila ta teden na vrhovnem sodišču po civilnopravnem redu vsled revizije. Dolgo smo čakali, celih devet let! Odvetništvo, zlasti dunajsko, zahteva venomer, naj bi vrhovno sodišče poslužilo se večkrat pravice po §-u 509 civ. pr. r. in odrejalo ustne razprave. Pri tem se rado domneva, da odvetništvo misli le na svoje posebne interese. A kdor stvari objektivno presoja in upošteva, da šele ustne razprave vsled prizivov razjasné pravno stran slučajev in tako pripomorejo do utemeljenejših sodb, pripoznati mora, da bi prav mnogokrat iste koristi pokazale tudi javne ustne razprave na vrhovnem sodišču. Če se dandanes čujejo tožbe, da odločbe našega vrhovnega tribunala niso brez pomislekov, pripisati je to gotovo tudi dejstvu, da se najtežavnejši spori rešujejo le v nejavnih sejah. Sploh je pri najvišem sodišču zbok zastarelega opravnega reda vse preveč tajno in skrivnostno, kar nikakor več ne odgovarja načelom javnosti in neposrednosti, ki morajo biti dobra tudi za najvišjo instanco, če so obligatorna za nižje instance.

— (Priznanje zagrebač kog doktorata u Austriji.) Pod tem naslovom donosi zagrebački »Pokret« od 2./3. 1907 br. 51. slijedeće:

»O nostrifikaciji inozemskih doktorskih diploma u Austriji postoji naredba ministarstva za bogoštovje i nastavu od 6. lipnja 1850. drž. zak. čl. br. 140, u kojoj je određeno, da se nostrifikacija takove diplome imade zatražiti kod profesorskog zbora pravo- i državoslovnog fakulteta kojeg austrijskog sveučilišta. Ako profesorski sbor nostrifikaciju dozvoli bezuvjetno, odločuje o tom sam u svom djelokrugu; ako li joj stavi kakove uvjete,

imade svojo odluku na odobrenje predložiti ministru za bogoštovje i nastavu. — Pozivom na ovu naredbu obratio se je početkom g. 1904. tadanji zagrebački odvjetnik Dr. A. H. na sveučilište u Beču s molbom za nostrifikaciju njegove zagrebačke doktorske diplome stečene jur. god. 1891., na koju molbu primio je sljedeću rješitbu (koju donosimo u hrv. prevodu): Pravo- i državoznanstveni fakultet c. kr. sveučilišta u Beču. Br. 4155. ex 1903/4. Beč, dne 11. srpnja 1904. U riješenju Vašeg podneska od 14. siječnja 1904 i u sporazumku s naredbom c. kr. ministarstva za bogoštovje i nastavu od 20. lipnja 1904. br. 19.399. daje vam se na znanje, da je profesorski zbor pravo- i državoznanstvenog fakulteta u Beču u svojoj sjednici od 9. srpnja 1904. zaključio ustanoviti kao pretpostavu nostrifikaciji vašeg doktorata položenje sudstvenog i državoznanstvenog rigorosa. Ujedno je zbor zaključio, da kod sudstvenog rigorosa ne će zahtjevati iskaz znanja materijalnog kaznenog prava i mjenbenog [prava, i da će kod državoznanstvenog rigorosa ograničiti ispit na opće i austrijsko državno i upravno pravo. Dekan: Sperl v. r. — Nakon što se je kandidat bio podvrgao ovdje propisanim mu ispitima, izdao mu je rektorat bečkog sveučilišta slijedeći dekret: Akademski senat c. kr. sveučilišta u Beču. Br. 3167. ex 1904/5. Beč, dne 22. ožujka 1905. Ovim Vam se obzirom na naredbu ministarstva za bogoštovje i nastavu od 6. lipnja 1850. drž. zak. I. br. 240 § 4. potvrđuje, da se Vašem u sveučilištu u Zagrebu stečenom juridičkom doktoratu nakon ispunjenja po pravo- i državoznanstvenom fakultetu sveučilišta u Beču naloženih Vam uvjeta priznaje jednako ovlaštenje, što ga imadu diplome ovog fakulteta u Austriji. Rektor c. kr. sveučilišta: Schindler v. r. — I ovim je postignut cilj, da je prva diploma zagrebačkog sveučilišta stekla valjanost u području zemalja zastupanih u carevinskom vijeću.»

— (Dr. Hermenegild Jireček,) vitez s Jamokova, bivši sekcijiski načelnik v naučnem ministrstvu, praznuje ta mesec osemdesetletnico svojega rojstva. Monumentalno delo njegovo je tri zvezke obsežno »Slovanske právo v Čechách a na Moravě« (iz l. 1863, odnosno 1864 in 1872). L. 1867. je začel izdavat veliko zbirko pravnih spomenikov čeških: Codex juris bohemicus, razdeljen na dvajset zvezkov. Za češkoslovanškega pravnega zgodopisca je velevažen pripomoček tudi Jirečkov: Právnícky život v Čechách a na Moravě od konca IX. do konca XIX. stoletja (1903). Še pred tremi leti je izdal terminologiški slovník, obsegajoč abecedni pregled pravnega historičnega nazivoslovja v vseh Slovanih.

— (Kazenska pravda proti morilcu milijonarju Mr. Harry Thaw) radi umora milijonarja Stanford White je trajala devet tednov ter je končala s tem, da se je obdolženca izreklo umobolnega vsled paranoje. Ta pravda nam kaže abnormalne razmere pri ameriških sodiščih, ki se najdrastičneje izražajo v stroških pravde.

Obtožbo je zastopal okrožni državni pravnik (District Attórney) Mr. Jerome, ki je imel na razpolaganje enega namestnika, dva asistenta, šest izvedencev ter celo vrsto detektivov.

Razpravo je vodil sodnik Fitzgerald. (Sodniki kakor vsi višji uradniki v Zedinjenih¹ državah so voljeni, ter se rekrutirajo največ iz odvetnikov.) Plača prvega sodnika v New-Jorku znaša 3000 £ à 24 kron = 84.000 kron na leto. Plača državnega pravdnika 2500 £ = 60.000 kron. Plača njega namestnika 1500 £ = 36.000 kron, asistenta 750 £ = 18.000 kron. Pri-stojbina zvedencev iz psihijatrije £ 20 = 480 K na dan. Dočim gre dva-najstero porotnikom le po 8 shillnigov à 1'20 kr. = 9'60 kron, gre detektivom po 12 sh. = 14'40 kron na dan in po toliko tudi pisarniškememu osobju.

Troški sodišča in obtožništva za dva meseca so torej:

Zvedenci	6000 £ = 144.000 K
sodnik	600 „ = 14.400 „
pravdnik	400 „ = 9.600 „
namestnik	250 „ = 6.000 „
dva asistenta	250 „ = 6.000 „
porota	250 „ = 6.000 „
pisarna	200 „ = 4.800 „
detektivi	200 „ = 4.800 „
dejanski stroški, sluge etc.	1000 „ = 24.000 „
izdrževanje Mr. Thawa v zaporu	850 „ = 20.400 „
vsega 240.000 K	

Troški zagovorništva:

Glavni zagovornik odvetnik Mr. Delmas po dogovoru 20.000 £ v vsakem slučaju, naj manj 40.000 £ pa, ako obdolženec otide smrtni kazni	960.000 K
njegov namestnik Mr. Gleason, 4000 £ =	96.000 „
drugi namestnik Mr. Daniel O' Reilly (še jako mlad odvetnik, kateri metodo Mr. Jerome intimno pozna, ki se ga je vsled tega pritegnilo, in ki je močno vplival na izid pravde) 2000 £ =	48.000 „
trije odvetniki pomočniki (counsel) à 1000 £ =	72.000 „
enajst izvedencev 10.000 £ =	240.000 „
detektivi 1000 £ =	24.000 „
vsega 1,440.000 K	

Sodišče, obtožba in zagovorništvo skupaj torej 70.000 £ = 1,680.000 K.

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26.